

Оваа публикација е произведена со поддршка од Меѓународното буџетско партнерство (IBP). IBP може да не се согласува или да не ги одобрува мислењата изразени во оваа публикација.

На Ребалансот на Буџетот на Република Северна Македонија за 2026. година 6. јули 2026.

Владата на Република Северна Македонија го усвои [дополнетиот Предлог Буџет за 2026 година](#), т.н. **Ребаланс на Буџетот**. Ребалансот се донесува во услови на рани знаци на забавување на претходно интензивираниот економски активност, и стапка на инфлација која останува над нивото кое се смета за стабилни цени, како резултат на почетокот, интензивирањето и волатилностите сврзани со конфликтот меѓу САД и Иран.

Во таа смисла, Ребалансот на Буџетот 2026 ја ревидира проекцијата за раст на БДП за 2026 од 3.8% на 3.5%, а растот на трошоците на живот од 2.5% на 4.5%. **Finance Think проценува дека стапката на раст на БДП е преценета, додека стапката на инфлација е во линија со очекувањата врз основа на расположливите информации досега.** Во секој случај, ревидирањето на стапката на растот надолу е во линија со очекувањата одредени од неизвесностите во глобалното економско окружување, кои главно произлегуваат од

варијабилноста во окончувањето на конфликтот на Блискиот Исток, но и од се' уште активниот конфликт на европско тло.

Со овие корекции на инпутите за номиналната стапка на раст на економијата, која според Владата, би изнесувала околу 8%, **Ребалансот на буџетот не проектира промени кај буџетските приходи.** Тоа е затоа што вкупните приходи веќе беа проектирани да растат со годишна стапка од 12.8%, која во [ФТ Коментар 43 на Предлог-Буџетот на Република Северна Македонија за 2026 година](#) од 13. ноември 2025. ја проценивме за **неверојатна**, а што се потврдува и преку непроменетата проекција за даночните приходи при зголемена проекција за номиналниот раст на економија, како и преку остварувањето на приходите за првите пет месеци од 2026 година, кое изнесува 38% и заостанува зад пропорционално остварување за околу четири процентни поени. Оттука, ребалансот индиректно потврдува дека првичниот Буџет беше заснован врз

преоптимистички проекции на приходите.

Во вакви услови, зголемување на расходите со Ребалансот во обем од 2.8% **крие значајни фискални ризици.**

Во структурата на расходите, раст е предвиден кај платите и надоместоците од 2.1%, додека ставката стоки и услуги се намалува за 2.2% во однос на првичниот Буџет за 2026 година. Социјалните трансфери растат за 1.6%, додека каматните отплати се задржуваат скоро на истото ниво. **Вкупните тековни трошоци се зголемуваат за 1.5%, што е навидум консолидиран пораст, но сепак значаен** ако се има предвид нашето укажување во [ФТ Коментар 43](#) според кое „проектираните пораста кај трошоците за плати и пензии се релативно високи – веројатно над номиналниот пораст на економијата, што и понатаму мора да се гледа во контекст на инфлаторното дејство на Буџетот и „лепливоста“ на инфлацијата, и бара посебна внимателност.“

Две ставки позначајно влијаат врз зголемувањето на вкупните расходи. **Првата е ставката „други трансфери“, која расте за 9.1% споредено со првичниот Буџет 2026.** Тоа зголемување во најголем дел се должи на повисоки субвенции и трансфери за земјоделството, железничкиот сообраќај, спортот, породилните надоместоци, студентскиот и ученичкиот стандард и програмата „Мој ДДВ“. Со тоа, ребалансот добива изразена компонента на дискрецииска фискална поддршка, покрај зголемените капитални инвестиции, што отвора – **или, подобро речено, го повторува** – прашањето за ефикасноста и таргетирањето на овие дополнителни средства.

Оттука, неопходна е подлабинска анализа на разните расходни ставки од тековните трошоци, посебно државната помош, таргетираноста на социјалните трансфери, и ставката 'стоки и услуги', како патека кон **посериозна фискална консолидација на среден рок.** Особено поголемите расходи треба да бидат придружени со редовни т.н. *трошочни прегледи*, за да се оценува нивната ефикасност и да се подобри распределбата на јавните средства.

Втората ставка со значајно влијание врз пораст на буџетските расходи се **капиталните расходи**, кои растат со 14.5% во однос на Буџетот 2026. Со тоа, капиталните расходи скоро се изедначуваат со буџетскиот дефицит, што може да се гледа како „позајмување исклучиво за развојни потреби“. Од таа гледна точка, Ребалансот навистина ја поддржува развојната компонента на Буџетот, повеќе од претходно, меѓутоа неопходно ќе биде да се процени мерата во која предвидениот износ ќе може да се реализира до крајот на годината. **Притоа, треба да се има предвид дека релативно високата реализација на капиталните расходи во првите пет месеци може делумно да биде резултат на големата еднократна исплата за еден голем инфраструктурен проект.** Оттука, вистинскиот тест за развојната компонента на ребалансот ќе биде динамиката на реализацијата до крајот на годината.

Со ваквите корекции, Ребалансот предвидува **зголемување на буџетскиот дефицит за 17.9%, односно пораст од 3.5% на 4.1% од проектираниот БДП.** Гледано агрегатно, Finance Think проценува дека **проширувањето на буџетскиот дефицит е своевиден**

фискален аларм во услови кога растот покажува знаци на забавување, а придобивките од благата фискална консолидација досега може да бидат лесно збришани. Во контекст на зголемувањето на трошоците за капитални проекти, зголемувањето на буџетскиот дефицит може да најде одредено оправдување, иако останува долгогодишната потреба да се проценува мултипликативниот ефект од капиталните инвестиции, за во целост да се оправда нивниот трошок.

Finance Think повикува евентуалното нецелосно реализирање на капиталните расходи до крајот на годината да биде во корист на понизок остварен буџетски дефицит, наместо кон евентуално прераспоредување во корист на тековни трошења. **Во спротивно, дополнителниот фискален простор создаден со ребалансот ќе биде искористен за тековна потрошувачка наместо за развојни инвестиции, што би значело дека целото проширување на дефицитот ќе се финансира со нов долг без создавање соодветен развоен ефект.**

Во истиот контекст, зголемувањето на обемот на финансирањето и преку домашен и преку странски долг, повторно го нагласува ризикот од **трошоците за каматни плаќања, кои веќе ја надминаа границата од 2% од БДП – највисок релативен износ во претходните две децении.**

Кумулираниот јавен долг е скап за земја како Северна Македонија, и додавањето кон тој долг, како и неговото рефинансирање, мора да се изведуваат консолидирано и строго наменски. Дури и во услови на задолжување од кое дел ќе финансира идни потреби (преку тековна кумулација на депозитите на државата, како што предвидува

Ребалансот), сепак неопходна е внимателност за „леснотијата“ со која тие средства може да се потрошат во идни периоди, а за кои трошокот за финансирање веќе настанал во минатото.

Во суштина, **ребалансот претставува свесен избор за повисоко јавно трошење без соодветно зголемување на буџетските приходи.** Дополнителниот фискален простор, затоа, речиси во целост се создава преку повисок буџетски дефицит и ново задолжување, што ја прави успешната реализација на капиталните инвестиции клучен предуслов за економската оправданост на оваа фискална релаксација. Во спротивно, повисокиот јавен долг ќе создаде трајно повисоки расходи за негово сервисирање, без соодветен придонес кон идниот економски раст.